

KRONIKA

1973 m. gruodžio mėn. respublikinei aukštųjų mokyklų studentų mokslo darbų apžūrai buvo pateikti 8 darbai. Trečiąją vietą laimėjo VVU IV k. stud. J. Palionytė už darbą „Galastuvo ir plaktuko pavadinimai lietuvių kalbos tarmėse“ (moksl. vad. dr. V. Urbutis).

1974 m. kovo 13–14 d. vyko dvidešimt šeštoji VVU studentų mokslinė konferencija, skirta V. Lenino vardo suteikimo komjaunimui penkiasdešimtosioms metinėms.

Lietuvių kalbos sekcijoje (mokslinis vadovas doc. A. Girdenis, sekcijos pirmininkas B. Stundžia) buvo perskaityti 9 pranešimai.

Pirmoji vieta paskirta S. Valentui (IV k.) už pranešimą „*an* tipo junginių likimas rytų aukštaičių tarmėje“ (vad. prof. V. Mažiulis), antroji – S. Krinickaitėi (V k.) („Strūnaičio šnekos fonetikos ir morfologijos ypatybės“, vad. prof. Z. Zinkevičius) ir B. Stundžiai (III k.) („Rytų aukštaičių priegaidės“, vad. doc. A. Girdenis), trečioji – Z. Liaudinskaitėi („Žodis *strazdanotas*, *-a* ir jo sinonimai tarmėse“, vad. prof. V. Urbutis), R. Ratkelytei ir R. Unčiūrytei („Veiksmažodžių *eiti* ir *duoti* semantikos ypatumai“, vad. doc. A. Paulauskienė).

•

1974 m. gegužės 27 d. Vilniaus V. Kapsuko universiteto Filologijos fakulteto Mokslo tarybos posėdyje Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto Rusų kalbos katedros vedėjas docentas Kazys Musteikis apgynė filo-

gijos daktaro disertaciją „Gretinamoji rusų ir lietuvių kalbų morfologija“ (Vilnius, 1972, 288 p.).

Oficialieji oponentai: prof. dr. N. Šanskis, prof. dr. J. Otkupščikovas, prof. dr. Z. Zinkevičius. Disertaciją recenzavo Šiaulių K. Preišo pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros ir Rusų kalbos ir literatūros katedros.

Pirmąją darbo dalį sudaro pratarmė, įvadas ir nemažas skyrius apie žodžio struktūrą. Antroji dalis skiriama lietuvių ir rusų kalbos dalių lyginimui. Lietuvių ir rusų kalbų gramatinės sistemos yra labai sudėtingos, todėl autorius turėjo padaryti griežtą atranką. Pagrindinis darbo tikslas – ne konstatuoti, kokios turima bendrų formų ir kategorijų, o parodyti, kokios analogiškos formos vartojamos skirtingiems dalykams ir santykiams reikšti, arba kokiomis skirtingomis formomis nusakomos tos pačios reikšmės. Daugiausia dėmesio skiriama analogiškų kategorijų ir formų funkciniams nesutapimams abiejose kalbose. Darbo išvadas paremia kruopščiai sudarytos schemos bei lentelės.

K. Musteikio disertacija – svarus įnašas į kalbų gretinimo metodologijos sukūrimą, įdomi mokymo priemonė kalbotyros disciplinų dėstytojams ir studentams filologams.

1974 m. liepos mėnesį, kaip ir kiekvienais metais, VVU Lietuvių kalbos ir literatūros specialybės studentai rinko dialektologinius, leksikografinius ir toponiminius duomenis.

Endriėjave, Veiviržėnuose ir Vėžaičių apylinkėse dirbusiems studentams vadovavo doc. A. Girdenis. Geriausiai dirbo R. Kubiliūtė, G. Ručinskaitė, J. Šiaulytė ir E. Zabitis.

Šią vasarą pradėtas įdomus ir labai reikalingas darbas – pradėta rinkti Švendubrės kaimo (Varėnos raj.) tarmės leksika. Surinkta apie 6000 kortelių, įrašytos 4 magnetofono juostos, fiksuojančios įdomius žodžius, pasakymus. Vadovavo doc. A. Paulauskienė ir LTSR MA Žodynų sektoriaus bendradarbis V. Vitkauskas.

Trečioji studentų grupė dirbo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros institute. Buvo tvarkoma žodyno kartoteka, renkami ir perrašinėjami žodžiai iš įvairių kalbos paminklų.

1974 m. gruodžio mėn. respublikinei aukštųjų mokyklų studentų mokslo darbų apžiūrai VVU Lietuvių kalbos ir Baltų filologijos būreliai pateikė 11 darbų. Antroji vieta buvo paskirta IV k. stud. Z. Liaudinskaitei už darbą „Žodis *strazdanotas*, -a ir jo sinonimai tarmėse“ (moksl. vad. prof. dr. V. Urbutis).

Eugenija Vytautė Eidukaitienė

1974 m. balandžio 17–19 d. vyko VVPI SMD konferencija.

Lietuvių kalbos sekcija (vadovas prof. V. Grinaveckis) išklausė 5 pranešimus.

Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto IV k. stud. V. Penelytei už darbą „Lietuvių literatūrinės kalbos kirčiuotų tvirtapradžių ir tvirtagalių balsių intensyvumas“ (moksl. vad. doc. A. Pakerys) LTSR aukštųjų mokyklų studentų mokslo darbų apžiūroje paskirta III-ji vieta.

1974 m. liepos mėn. vyko VVPI Lietuvių kalbos ir literatūros fakulteto studentų mokslinės tiriamosios ekspedicijos. Šilutės raj. (vad. prof. V. Grinaveckis) dirbo 15 III k. studentų. Tirta Rusnės, Ventės, Saugų tarmė.

Gerai padirbėjo Svėdasų apylinkėse (vad. doc. Ž. Urbanavičiūtė) 10 IV k. studentų. Surinkti vietovardžiai iš 60 kaimų, giminystės terminai, augalų ir gyvulių pavadinimai, užrašyta tarminių tekstų.

*

1974 m. išleistas VVPI Eksperimentinės fonetikos ir kalbos psichologijos kollokviumo medžiagos VI sąsiuvinis, pavadintas „Eksperimentinė ir praktinė fonetika“. Jame yra 20 Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto ir kitų LTSR aukštųjų mokyklų mokslo darbuotojų straipsnių (ats. red. doc. A. Pakerys).

Agota Sriubienė

Redakcinės kolegijos padėka

Sąsiuvinio redakcinė kolegija širdingai dėkoja Lietuvių kalbos katedros vyr. laborantei *Eugenijai Vytautei Eidukaitienei*, savo kruopščiu darbu daug prisidėjusiai prie šio ir ankstesnių sąsiuvinų parengimo.